

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Jaroslava Vlašína, JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **V. S.**, zastoupeného advokátem Mgr. PhDr. Romanem Novákem, se sídlem 17. listopadu 24, Břeclav, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 62 Az 49/2005, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 8. 2005, č.j. OAM-1352/VL-20-04-2005, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 2. 2006, č. j. 62 Az 49/2005 – 40,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna ustanoveného zástupce žalobce advokáta Mgr. PhDr. Romana Nováka **se určuje** částkou 2150 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal včas kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 2. 2006 č. j. 62 Az 49/2005 - 40, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného, jak je specifikováno v záhlaví rozsudku, a rozhodnuto o nákladech řízení.

Ze správního a soudního spisu vyplývají tyto podstatné skutečnosti:

Žalovaný shora uvedeným rozhodnutím rozhodl tak, že žádost žalobce o udělení azylu se zamítá jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

(zákon o azylu), protože během správního řízení bylo nepochybně prokázáno, že žalobce podal žádost o udělení azylu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv mohl požádat o udělení azylu dříve.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalovaného žalobce tvrdil, že na Ukrajině byl v roce 1999 unesen a hrozilo mu nebezpečí, které stále nepominulo. Tvrdil, že žalovaný porušil konkrétně vyjmenovaná ustanovení správního řádu a ve věci rozhodl, aniž zjistil skutečný stav věci. Došlo též k porušení ust. § 16 zákona o azylu. Žalobce rovněž napadl i absenci výroků o neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu a o nevztažení překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud se žalobce dotázal, zda souhlasí s tím, aby ve věci rozhodl bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – dále jen „s. ř. s.“). Žalobce s tímto postupem vyslovil nesouhlas, takže krajský soud nařídil jednání na den 15. 2. 2006. Den před tímto jednáním požádal žalobce o odročení jednání. Tuto žádost doložil telefaxem zaslanou lékařskou zprávou ze dne 13. 2. 2006, podle níž trpí akutním horečnatým onemocněním dýchacích cest a je práce neschopen od 13. 2. 2006 po dobu asi 3 týdnů.

Při jednání podle obsahu protokolu uvedla ustanovená zástupkyně žalobce advokátka JUDr. M. Š., která se jednání zúčastnila, že se žalobcem byla ve styku, i ona obdržela lékařskou zprávu s připsáním žádosti, což také žalobce ještě dnes ráno telefonicky potvrdil, a žádal, aby dnešní jednání bylo odročeno, neboť žalobce má zájem se jednání u soudu zúčastnit, nahlédnout do spisu a soudu přednést nové závažné skutečnosti, např. to, že má zaměstnání.

Krajský soud rozhodl, že návrhu na odročení jednání se nevyhovuje a žalobu zamítl jako nedůvodnou podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s., přičemž rozhodl bez účasti žalobce. K tomu v odůvodnění krajský soud uvedl, že k žádosti žalobce mu byl usnesením tohoto soudu ustanoven zástupce z řad advokátů. Žalobce i jeho zástupce byli řádně obesláni k jednání a den před tímto jednáním bylo soudu telefaxem zasláno shora uvedené lékařské potvrzení. Krajský soud nevyhověl žádosti o odročení jednání proto, že žalobce měl možnost nahlédnout do spisu od zahájení řízení podáním žaloby, měl možnost i požádat o zaslání spisu k jinému soudu, aby do něj mohl nahlédnout. Krajský soud dále přihlédl i k tomu, že pro jeho rozhodnutí je rozhodující skutkový a právní stav k datu vydání napadeného rozhodnutí, nikoliv skutečnosti vzniklé po vydání správního rozhodnutí. Žalobce byl v řízení zastoupen advokátem, který mu byl usnesením soudu ustanoven proto, aby práva žalobce byla účinně obhajována a žalobce nebyl na svých právech krácen. Ustanovením advokáta tak byl naplněn princip rovnosti zbraní.

V kasační stížnosti žalobce nejprve obecně uplatňoval důvody uvedené v ust. § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s. K výzvě krajského soudu podle ust. § 106 odst. 3 s. ř. s. upřesnil, že rozsudek krajského soudu napadá z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a to pro nepřezkoumatelnost spočívající v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé.

Žalobce spatřuje tuto vadu ve skutečnosti, že procesním postupem krajského soudu bylo žalobci znemožněno zúčastnit se jednání, i když včas a důvodně soudu sdělil, že se jednání ze zdravotních důvodů nemůže zúčastnit, ale má zájem se jej zúčastnit a proto požádal o odročení jednání. Tímto rozhodnutím krajského soudu bylo porušeno ust. § 36 odst. 1 s. ř. s. o rovnosti postavení stran. Krajský soud porušil svoji povinnost poskytnout účastníkům stejné možnosti k uplatnění jejich práv a navíc porušil „ústavní právo“ uvedené v čl. 38 odst. 2

Listiny základních práv a svobod. Krajský soud sice v odůvodnění rozsudku uvádí, že princip rovnosti zbraní byl zachován tím, že žalobci byla pro jednání ustanovena zástupkyně, která byla u jednání přítomna. Krajský soud však nezkoumal, zda tato zástupkyně se k jednání náležitě připravila a zda skutečně hájí zájmy svého klienta. O tom, že patrně nebyla na jednání vůbec připravena svědčí i její tvrzení, že žalobce chce soudu sdělit, že má zaměstnání, a to i přesto, že to není fakticky (v rámci azylového řízení) možné.

Podle názoru žalobce pro jednání v jeho nepřítomnosti neexistovaly důvody uvedené v ust. § 49 odst. 3 a § 50 s. ř. s. Proto žalobce navrhl, aby napadený rozsudek krajského soudu byl zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí.

Nejvyšší správní soud, vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.), posoudil kasační stížnost takto:

Podle ust. § 49 odst. 3 s. ř. s. neúčast řádně předvolaných účastníků řízení nebrání projednání a skončení věci, nejsou-li důvody pro odročení podle § 50. Podle ust. § 50 s. ř. s. může být jednání z důležitých důvodů odročeno.

Žalobce jako důvod své kasační stížnosti uvedl skutečnost, že krajský soud ve věci rozhodl, aniž by odročil jednání, ačkoliv žalobce se z tohoto jednání omluvil, neboť se jej pro nemoc nemohl zúčastnit. V tom spatřuje vadu soudního řízení, která měla vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé. Předmětem sporu je tedy otázka, zda krajský soud měl jednání pro omluvenou nepřítomnost žalobce odročit, nebo zda byly dány podmínky pro pokračování jednání v žalobcově nepřítomnosti. Při posouzení této otázky je třeba rozlišovat mezi dvěma situacemi. První otázkou je, zda popsáním postupem soudu nebylo dotčeno právo žalobce, aby jednání bylo vedeno zásadně v jeho přítomnosti, s možností činit procesní návrhy a vyjádřit se ke všem prováděným důkazům. Toto právo je třeba považovat za součást práva na spravedlivý proces a na soudní ochranu, která jsou zakotvena v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, čl. 90 a čl. 96 odst. 2 Ústavy a čl. 36 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Toto právo nebylo žalobci postupem krajského soudu upřeno. Krajský soud totiž v souladu s odmítavým stanoviskem žalobce k možnosti soudu rozhodnout bez jednání k projednání věci jednání nařídil. Žalobci byla usnesením krajského soudu pro řízení o žalobě ustanovena zástupkyně - advokátka, která byla k nařízenému jednání předvolána, tohoto jednání se zúčastnila a činila v rámci něj jménem žalobce procesní úkony. Za této situace nemožnost osobní účasti žalobce na nařízeném jednání, byť byla způsobena jeho nemocí, sama o sobě nepředstavuje důležitý důvod pro odročení jednání ve smyslu věty první ust. § 50 s. ř. s. Práva žalobce v tomto řízení byla hájena ustanovenou zástupkyní, která se zúčastnila nařízeného jednání. Vzhledem k tomu, že krajský soud při posuzování předpokladů pro možnost pokračovat v nařízeném jednání postupoval v souladu s ust. § 50 s. ř. s., když neshledal k odročení jednání důležité důvody, nelze tento jeho postup považovat za vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2004 č. j. 2 Azs 101/2004 - 56, který je dostupný na webových stránkách Nejvyššího správního soudu: www.nssoud.cz).

K námitce, která je formulována tak, že „soud však nezkoumal, zda se tato zástupkyně (advokátka) k jednání náležitě připravila a zda skutečně hájí zájmy svého klienta“, se uvádí:

Žalobce touto ne zcela srozumitelnou formulací měl patrně na mysli aplikaci některých ustanovení zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii.

Podle ust. § 3 odst. 1 zákona o advokacii je advokát při poskytování právních služeb nezávislý; je vázán právními předpisy a v jejich mezích příkazy klienta.

Podle ust. § 16 odst. 1 zákona o advokacii advokát je povinen chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny. Pokyny klienta však není vázán, jsou-li v rozporu se zákonem nebo stavovským předpisem; o tom je advokát povinen klienta přiměřeně poučit. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení při výkonu advokacie je advokát povinen jednat čestně a svědomitě; je povinen využívat důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné.

Podle ust. § 21 odst. 1 zákona o advokacii advokát je povinen zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o nichž se dozvěděl v souvislosti s poskytováním právních služeb. Povinnosti mlčenlivosti může advokáta zprostit pouze klient s výjimkami uvedenými v odstavci 2 tohoto ustanovení.

Podle ust. § 20 odst. 2 zákona o advokacii advokát je oprávněn odstoupit od smlouvy o poskytování právních služeb, popřípadě požádat o zrušení ustanovení či požádat Komoru o určení jiného advokáta, dojde-li k narušení nezbytné důvěry mezi ním a klientem nebo neposkytuje-li klient potřebnou součinnost.

Shora uvedená ustanovení zákona o advokacii se vztahují jak na případy, kdy advokát zastupuje klienta na základě plné moci, tak na případy, kdy je advokát soudem ustanoven zástupcem účastníka řízení na základě příslušného procesního předpisu (jak tomu bylo v projednávané věci).

Tato ustanovení zákona o advokacii vyjadřují trvale platné zásady vztahu mezi advokátem a jeho klientem. Je to klient, který dává advokátovi pokyny, jak věci postupovat. Těmito pokyny však advokát není vázán, pokud by byly v rozporu se zákonem nebo stavovským předpisem.

Vztah mezi advokátem a jeho klientem je vztahem, který je (a musí být) založen na vzájemné důvěře. Je-li tento vztah narušen, vztah zastoupení může být ukončen.

Specifika vztahu mezi advokátem a jeho klientem vyžadují, aby jej zákon kryl povinností mlčenlivosti advokáta. Konkrétněji řečeno, advokát nesmí bez souhlasu klienta nikomu sdělit, o čem spolu v rámci poskytování právních služeb jednali, jaké pokyny mu klient v tomto rámci udělil atd.

Ve světle těchto ustanovení zákona o advokacii je mimo pochybnost, že soud nemůže zkoumat, zda ustanovená zástupkyně - advokátka „dostatečně hájí zájmy svého klienta“, protože mu nepřisluší vstupovat tímto způsobem do vztahu advokát - klient. Stejně tak by soud nemohl zjišťovat, zda „zástupkyně je k jednání náležitě připravena“.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud jde o náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady převyšující jeho běžnou úřední činnost. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno pod bodem II. výroku tohoto rozsudku.

Žalobci byl krajským soudem k jeho žádosti ustanoven pro řízení o kasační stížnosti advokát, a to usnesením ze dne 25. 7. 2006 č. j. 62 Az 49/2005 - 92. V tomto případě platí odměnu a hotové výdaje advokáta stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s.).

V kasační stížnosti ustanovený zástupce žalobce uvedl, že se žalobcem uskutečnil první poradu dne 23. 8. 2006 a upřesnění kasační stížnosti bylo krajskému soudu doručeno dne 29. 8. 2006.

Vzhledem k čl. II vyhlášky č. 276/2005 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, podle něhož za právní služby poskytnuté přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky přísluší advokátovi odměna podle dosavadních právních předpisů (vyhláška nabyla účinnosti dnem 1. 9. 2006), přiznal soud zástupci odměnu za dva úkony právní služby po 1000 Kč a náhradu hotových výdajů v celkové výši 150 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), celkem 2150 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě stanovené ve výroku tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. března 2007

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu

